

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVE TA

Uredništvo in upravljalni prostor: 2657 N. Lawndale av.
Office of publication: 2657 N. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XIII. Črna lista je \$5.00. Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., četrtek, 30. decembra (Dec. 30th) 1920. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 305.

AGITACIJA PROTI DELAVSKIM ORGANIZACIJAM JE V ZAMAHU.

VELIKI BIZNIS JE ZA NAJEMANJE PRETEPAČEV IN HLAPČONOV.

Ti ljudje se mu zde najprimernejše orodje za razbijanje delavskih organizacij.

Washington, D. C. — A. J. Glen, tajnik organiziranih podjetnikov v Indianapolisu, smatra oborožene pretepače, hlapčone in privatne "detektive" za najprimernejše podjetniško orodje proti delavskim organizacijam. Allen je človek, ki je potikal na vrata podjetniških organizacij križem Združenih držav, da se dobi potreben denar za razbijanje delavskih strokovnih organizacij in uvedbo odprte delavnice. On želi, da se glavni stan razbijačev delavskih strokovnih organizacij ustanovi v glavnem mestu.

Izdal je na podjetniške organizacije posebno pismo, v katerem pozivuje, če v mestu ali državi postopuje ljudem stavkokaziti, kateri niso stalno naseljeni v mestu ali državi. Izvedeti tudi želi, če postopuje postavbe ali mestne uredbe, ki prepovedujejo zapriseči pretepače in hlapčone, ki so tuji, kot deputije.

Za tem poiznima, da "Ameriška delavska federacija" predloži legislaturo države Indiana take predlog v prihodnjem zasedanju, ki prične v januarju. Obenem opozarja podjetnike, da je pod vtisom, da namerava "Ameriška delavska federacija" prijeti z ukrepi v vseh državah, da bodo sprejete take postavbe, ki dopuščajo sodniške prepovedi proti delavcem in sporih z njihovimi delodajalci.

Konec svoje okrožnice zahteva odgovor na vprašanja s pripombo, da je odgovor zelo važna reč, če je detajliran.

Na tak način mislijo sovražniki strokovnih organiziranega delavstva prijeti z bojem proti delavskim organizacijam. Njih želja je, da je profesionalnim pretepačem, hlapčonom in profesionalnim stavkokazem dovoljen svoboden vstop v vsako občino; da prične s svojim peklenim delom. Gospodje zdaj samo preiskujejo teren, da se pripravijo za boj proti strokovno organiziranemu delavstvu. Ali že njih priprave govore, da moralnih zbadljajev ne poznajo in da jim je vsako nemoralno sredstvo všeč, ako le služi namenu. Kajti kdor se ogreva za profesionalne pretepače, profesionalne stavkokaze in hlapčone, se ne more ponašati z visoko moralo, ker se navdušuje za nasilje.

AGITACIJA ZA UVEDBO DRŽAVNE POLICIJE V INDIANI JE POSTALA ZELO ŽIVAHNA.

Indianapolis, Ind. — Privatni velebizniški interesi agitirajo po dobro premišljenem načrtu za državno policijo tudi v Indiani. Pri tej agitaciji jih krepko podpira velebizniški časopisje, ki našteva vsa dobra dela, ki jih izvrši državna policija, kadar bo država osrečena z njo. Najbolj glasno povdarja to časopisje, da bodo farmarji tako varni pred tatovi, roparji in drugimi zločinci, kakor da sede v nebesih, obdani od devet korov angeljev, kadar bo uvedena državna policija. Pri tej agitaciji pa to časopisje zamoli, da je državna policija že stara državna naprava v Pennsylvaniji in da se v tej državi še ni znižalo število roparjev, tatov in ubijalcev, odkar je bila osrečena z državno policijo.

Dalje naznanja velebizniško časopisje, da so nekateri državni poslanci izrekli z velikim navdušenjem za državno policijo. To je že verjetno, ker je tem poslanecem znano, da bo glavna naloga državne policije preganjanje strašljivih delavcev.

ANGLEŠKI DELAVCI SO PREDLOŽILI VLADI NOV ULTIMAT.

London, 29. dec. — Zastopniki angleške Labor Party so danes na izredni konferenci sklenili, da se predloži vladi ultimatum glede Irake in Rusije. Delavska stranka zahteva, da mora vlada takoj odpreti trgovino z Rusijo in dovoliti Iracu, da si izvolijo ustavodajno skupščino. Dalje zahteva stranka, da se britske čete umaknejo iz Irake.

ŽENSKA ZAHTEVAJO SVOBODO GOVORA.

PRIČAKOVALI SO OSTRO DEBATO, PA JE IZOSTALA.

Zahtevalo so pa cenzuro za kinematografska gledališča.

Chicago, Ill. — Žene obdržava svoj legislativen kongres v tukajšnjem mestu. Ko je mrs. F. R. Lilly predložila resolucijo, ki zahteva, da državna legislatura preklic vse postavbe, ki omejujejo svobodo govora in svobodo tiska v državi Illinois, so mnogi pričakovali ostro debato, ki je pa izostala. Mrs. Lilly je spretno zagovarjala resolucijo. Povdarjala je, da je prišel čas, ko je treba prekriti vse postavbe, ki lahko povzročijo aretacijo državljanov, ker so povedali na glas, kar mislijo. Govornica je rekla, da se nahajamo v dobi rekonstrukcije in zaradi tega je nasvet vsakega državljanu potreben, ki se zanima za javne zadeve. Legislatura se kmalu snide k zasedanju in zato je treba, da podvzame potrebne korake, da bo lahko vsakdo povedal svoje mnenje.

Mrs. Mary Boomer Page je predložila resolucijo, ki apelira na državno legislaturu, da postavno uvede otroške vrtnice, ki so velikega pomena za vzgojo mladine. Otroški vrtni omogočijo, da so otroci od 4. do 6. leta pod nadzorom izkušenih vzgojiteljev.

Predložena in sprejeta je bila tudi resolucija, ki pozivlje legislaturo, da sprejme postavbo za cenzuriranje filmov.

Predavanja so se vršila o potrebi obligatnega šolskega poduka, o davku za vzdrževanje javnih ljudskih in srednjih šol in šolskih problemih.

Kongres je bil izredno dobro obiskan in udeležilo se ga tudi žene v velikem številu, ki prebivajo zunaj Chicaga.

LINČARJI LOVE ZAMORCA.

Louisville, Ky. — Belopoltniki, razdeljeni v patrulje, love nekega zamorca, ki je ustrelil 70-letnega farmarja George H. Kinga. King in njegova hči sta sedela v sobi, ko je nepričakovano vstopil zamorec z namenom, da oro pa hišo. Ukazal je obema, da ležeta z obrazom na tla. Ubogala sta, ali King je po kratkem presledku dvignil svojo glavo, da se prepriča, kaj dela zamorec. V tem trenutku ga je zamorec ustrelil v hrbet in zbežal.

Nekaj časa so zamorca sledili s krvnimi psi, a sled se je kmalu izgubila, ker so tla zmrznjena. Prijeli so tudi nekega zamorca, a Kingova hči je rekla, da ni prav.

KUKLUKSKLANOVCI STRAŠJO V FLORIDI.

Jacksonville, Fla. — Skozi južni del Jacksonville je marširala četa kukuksklanovcev. Občelani so bili v dolge bele halje in na glavah so imeli bele kapuce. Bilo jih je okoli dve sto. Ko so kukuksklanovci dospeli do mestnega parka, so bile ugasnjene hkratu vse luči v trgovskem delu mesta. Ko so zopet zasvetile luči, so kukuksklanovci izgubili, kakor da so se udrli v zemljo.

Zdi se, da so pri tej organizaciji sami biznismeni in njih podrepaniki, ki hočejo za vsako ceno vladati nad zamorci po svoji volji.

DELAVSTVO ANGLIJE ZAGOVARJA IRSKO.

Delavska komisija ostro obsoja angleško vlado zaradi zločinov na Irskem.

KOMISIJA PRAVI, DA JE REPUBLICANSKA ARMADA MOČNA.

London, 29. dec. — Komisija delavske stranke, ki je pod vodstvom Arthurja Hendersona obiskala Irsko in preiskala odnotne razmere, je snoči obelodanila svoje poročilo.

Poročilo je od prve do zadnje besede ostro obsodba angleške vlade in njene taktike na Irskem. "Na Irskem se gode stvari, radi katerih bi morala Anglija smrtni vsemu svetu," je rečeno med drugim v poročilu.

"Položaj na Irskem je zelo tragičen," se glasi poročilo. "Vlada ima tam 50,000 vojakov, ki so večinoma mladi in neizkušeni ljudje, a vodijo jih mladi častniki, ki ne razumejo ničesar o svojih dolžnostih. Disciplina je slaba in vojniki so postali demoralizirani in brutalni. Dober del državnih konstablerjev tudi obstoji iz nezmerljiv ljudi, ki so najmanj sposobni za to službo."

"Črnorujave imajo proste roke v južnozahodnem delu Irake in represalije izvršujejo manjše skupine kadetov. V mnogih slučajih poveljništvo niti ne ve, kaj se godi med četami. Za razdelitev oboroženih sil je nedemokratična in ima značaj razredne armade, ki se lahko porabi tudi na Angleškem; naša armada na Irskem je orodje največjih reakcionarjev, ki diktrirajo Iracu svoj program."

"Irska republikanska armada je zelo močna. Vlada lahko uniči vso Irsko zunaj Ulsterja, toda republikanov ne bo premagala. Če bi bile irske čete v odprtem boju na fronti, tedaj se naravno ne bi mogle dolgo držati, ampak v sedanjih razmerah je drugače. Lahko se reče, da je 80 odstotkov irskega ljudstva v republikanski armadi oziroma ji stoji in pomaga. To je posledica oficijelnih represalij. Irski smatrajo pobijanje policistov in metanje bomb v avtomobile z vojniki za hladnokrvno dolžnost, kakor smatra Lloyd George požigiranje irskih hiš in streljanje civilistov v pričo njihovih žena in otrok."

Poročilo pravi dalje, da so preiskovalci na svoje oči videli teroristična dejanja vojakov in policistov. Očividci so dobili vtis, da so bili vojniki pijani, ko so na sramoto civilizirane Anglije pretepali civiliste — moške in ženske — na ulicah in prebadali dečke z bajonetami. Črnorujave imajo posebno veselje z uničevanjem vrednostnih predmetov in s požiganjem kmetijskih poslopij in mlekarn. Komisija ima tudi dokaze o ropu in pretepanju neoboroženih ljudi s konjskimi biči. Dalje ima dokaze o brutalnem postopanju z ženskami. V enem slučaju so vojaški policisti udri v njo, v kateri je spala mlada žena. Potegnili so jo iz postelje in ji raztrgali nočno srajco od vrha do tal.

"Vojaki streljajo ljudi brez vsakega vzroka," nadaljuje poročilo. "Prepričani smo, da so vojniki zažgali Cork. Naval na ljudsko množico v parku Croke je bil zverški čin vojaških poveljnikov. Terorizem ima velik učinek na zdravje ljudstva. Zdravniki pričujejo, da velik strah, v katerem žive ljudje, ima težke posledice posebej za ženske in otroke. Skoraj ves irski narod je postal "nervozan".

Komisija končno obtožuje vlado, da je zavrgla priporočilo Hendersona dne 23. decembra za neoficijelno premirje.

Dublin, Irska, 29. dec. — James Haakey, eden vodilnih irskih republikanov, je bil pred večerajšnjim na misteriozni način umorjen v vojaških zaporih v

SIJAJNA ZMAGA SOCIALISTOV V CAMPECHU V MEHIKI.

Mexico City, Mehika, 29. dec. — Socialistična stranka v državi Campeche je izvojevala te dni absolutno zmago pri volitvah poslancev v državno legislaturu. Zmagala je v vseh volilnih distriktih in vsi poslanci v legislaturi so socialisti. Najzanimivejše je pa to, ker je stranka prvič postavila kandidate pri teh volitvah. (Država Campeche je na južnem koncu Mehike in meji z Južnatanom.)

RUSI ZADRŽALI AMERIŠKE UJETNIKE.

Američani, ki so se bili izpuščeni na svobodo, so pridržani valed deportacije Martensa.

FRANCIJA JE V STRAHU RADI NOVEGA SOVJETKEGA GIBANJA.

Washington, 29. dec. — Državni department je prejel poročilo iz baltičskih virov, da je ruska sovjetska vlada pridržala nekatere ameriške državljane, ki so bili osvobojeni in so se bili na potu v Rigo. Ujetniki so se morali vrniti v Petrograd. Uradniki državnega departamenta sklepajo iz tega, da so Američani pridržani v Rusiji zato, ker je ameriška vlada odredila deportacijo sovjetskega poslanika Martensa iz Združenih držav.

Pariz, 29. dec. — Francoska vlada je alarmirana valed poročili, da so ruski sovjeti pričeli konspirirati deče čete v okolici Minska v Beli Rusiji in v okolici Kamence-Podolska v Ukrajini. Francoski militarnisti so že zagnali krič, da to gibanje pomeni sovjetsko prodiranje proti Estoniji, Letaviji in Rumuniji.

Ves Kavkaz bo v najkrajšem času v sovjetski federaciji. Vest iz Georgije, da je tam proklamirana sovjetska republika, se priključuje vsak trenutek. Zadnje dni se je vršila konferenca v Aleksandropolu med zastopniki turških nacionalistov, Armenije, Azerbajdžan in moskovske vlade; zaključki konference niso znani, ali domneva se, da je bil izdelan načrt za sovjetsiziranje Kavkazije, Male Azije in Perzije.

Med Leti in sovjetsko vlado je prišlo zadnje dni do konflikta radi tega, ker je bil ruski komisar Gabetski aretiran in pridržan 48 ur na meji. Moskovska vlada je poslala ostro noto v Rigo in istočasno je baje 50,000 rečnih vojakov prekorajilo letviško mejo in okupiralo nekaj mest.

Riga, 29. dec. — Mirovna pogajanja med Poljaki in boljševiki, ki so bila pretrgana tri dni, so se zopet ponovila. Vest, da so bila pogajanja pretrgana valed novega spora med Poljsko in Rusijo, je bila neosnovana.

TIHOTAPSTVO Z ŽGANJEM OVETE OB MEHIŠKI MEJI.

El Paso, Tex. — Davčni uradnik W. W. Carpenter izjavlja, da so žganjarski tihotapeci ponujali odjemalcem zaboj žganja po trideset dolarjev. Dostavili so odjemalcem žganje na dom. Žganje je bilo mehiškega izdelka. Poudarja tihotapecev pokazuje, da se je tihotapstvo z žganjem tako razširilo, da ga prodajajo skoraj po cenah, kakoršne so bile v navadi pred uvedbo prohibicije.

VREME.

Chicago in okolica: V petek oblačno in nestalno. Lahki zapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 30, najnižja 18. Sonce izide ob 7.18, zaide ob 4.27.

TIPPERARYJU. Druhih podrobnosti ni, kakor da je bil ubit, "ko je hotel pobegniti."

D'Annunzio je končno kapituliral.

Občinski svet na Reki je prevzel vlado v svoje roke in sklenil premirje z vladnimi četami. V dveh dneh bojevanja je bilo 400 mož ubitih in več tisoč ranjenih. Reški arditi so streljali tudi na Srbe.

Rim, 29. dec. — Iz Opatije je prišla vest, da je Gabriel d'Annunzio oddal svo oblast občinskemu svetu na Reki. Občinski svet je sklenil premirje z generalom Caviglio. Mesto je kapituliralo pred italijanskimi četami.

London, 29. dec. — Po zadnjih vesteh je bilo 400 mož ubitih in več tisoč ranjenih v bojih na Reki zadnje dva dni. Boj je bil veliko hušji kot se je na prvi pogled. Bolničarje in privatne hiše so polne ranjenecov. D'Annunzio je ranjen na glavi.

Jugoslovanska vlada je poslala Italiji protestno noto, ker so d'Annunzijeve legijonarji na otoku Sv. Marka streljali na arbske čete. Poveljnik jugoslovanske garnizije se je ponudil poveljništvu rednih italijanskih čet, da njegova garnizija prežene legijonarje z otoka; toda ponudba je bila odklonjena.

Pariz, 29. dec. — D'Annunzio je obelodanil sledečo izjavo: "Italijanom in vsemu svetu: Zločin je uspel. Reška zemlja je omadeževana s krvjo vaših bratov. Najboljše kraljevske čete so napadle legije, ki so branile mesto. Kraljevske čete so dale Reki potreben Božji, namesto da bi se bile pridružile nam. Naše mišice in važenje smo pobrali v vest ponoči. Eden proti dvajsetim smo se branili in dali zgled največje hrabrosti proti strašnemu nasilju."

Rim, 29. dec. — Zlostne razmere so na Reki. Ljudstvo strda, ker ni hrane. Reški župan je ponudil premirje največ zaradi pritiska prebivalcev, ki ne morejo več prenašati pomanjkanja. D'Annunzijeve legijonarji so v torek o polnoči zasedli skladišče smodnika v dolini ob Rečici in eksplozivje je zapalila gozdove na vzhodni strani mesta. Velik oblak črnega dima je večeraj ves dan visel nad Reko. Petrolejska rafinerija zunaj mesta je tudi v plamenu.

Najhušji boji so bili v zapadnem delu mesta kamor so pridri alpinci od Jastre. Naleteli so na silovit ogenj iz strojne in tam je obležalo največ regularcev.

V Rimu vlada veliko razburjenje. Poslanci in senatorji neprestano zborujejo. General Caviglio je sporočil, da so d'Annunzijeve legijonarji prvi začeli streljati na vladne čete, ko so se približale robu mesta.

Rim, 29. dec. — Reški župan in direktor narodne obrambe na Reki sta večeraj posvetila generala Ferrarija v Opatiji in ga poslala za premirje. Po končani konferenci je bilo naznanjeno, da bo general Ferrario suspendiral streljanje in da se bo nadaljevalo pogajanje za sporazum.

Ferrario je povedal reškima poslanecema, da je vsako pogajanje nemogoče, dokler ne priznata rapalske pogodbe. Poslanca sta se obotavljala in pozneje se je vršila še ena konferenca, na kateri so se toliko sporazumeli, da preneha bojevanje. Pozneje je prišel v Opatijo vojvoda Acosta in se udeležil konference.

Reški župan je bil pripravljen sprejeti premirje pod sledečimi pogoji:

1. Vladne čete se umaknejo v svoje prejšnje pozicije.
2. Reški legijonarji izpraznijo otopa Krk in Rab in Kvarnerska regentura vrne zaplenjene bojne ladje popogojem, da se ne bodo rabile proti Reki.
3. Legijonarji ostanejo pod kontrolo Reke in neodvisni od italijanske vlade.

(Dalje na 3. strani.)

PREDRZEN ROPARSKI NAPAD NA VLAK.

EN ROPAR JE USTRELJEN, DRUGI PRIJET.

Zdi se, da sta roparja še novince v rokomalharski obrli.

Chicago, Ill. — Ko je zaviral obojnega vlaka centralne železnice na postaji Gilbert dal znamenje strojevodju, da lahko odpelje, sta stopila k njemu dva tolovaja in mu ukazala, da dvigne roki kviško. Zaviral je ubogal in vsi trije so stopili na mostič zadnjega voza, kjer so ostali, dokler ni bil vlak zunaj postaje. Tu sta roparja povedala zaviralu, da ga ne bosta oropala, ker ne oplenjujeta rečnih delavcev. Zakrila sta si spodnji del obraza z robcem in vstopila v Pullmanov voz. Nani, ki je imel v vsaki roki po en samokres, je zaklical, da mora vsakdo dvigniti roko kviško. Ko se je vlak približal postaji Kankakee, sta bandita zapustila vlak.

Nekaj časa kasneje sta se bandita pojavila na postaji Aroma Park na Big Four železnici. Vprašala sta, kdaj odpelja prvi vlak proti vzhodu. Postajni nadzornik je bil obveščen o roparskem napadu na vlak. Sumili je, da ima pred seboj roparja in telefoniral je v Kankakee za policijsko pomoč. Policija se je pripeljala v avtomobilu in roparja sta bila prijeta brez boja.

Odvabili so ju na prvi vlak, ki je dospel. Na stopniščah je pa eden ropar skočil in se otresel stražnika, ki ga je držal za roko. Tekel je iz voza v voz in se končno zaprl v stranišče. Oddali so nanj več strelcev in krogle so preluknjale vrata in živigule okoli njegove glave. Bandit je izpraznil tudi svoj samokres. Vlomili so vrata in našli roparja teško ranjenega ležati na tleh. V Kankakeju so ga prepepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

Potniki in železničarji sodijo po obnašanju obeh roparjev, da sta bila novince.

Prijeti tolovaj pravi, da se piše Joe Scott, njegov mrtev tovariš pa Jake Scott.

V SPODNJI ORLEANS V TEMNO IN MRELO NOČ.

Gary, Ind. — Trije policaji so prišli na lice mesta, ko sta dva zamorska bandita zapuščala Karkovo lekarno s plenom. Policaji so pričeli streljati na bandita in zamorec Luther McNight se je zgrudil smrtno zadet na tla. Njegov tovariš je ušel in odnesel dve sto dolarjev plena s sabo.

ZIVINOREJEC JE ZMRJEL V SNEŽNEM VHAJBU.

Vinner, S. D. — Snežni vihar je zajel 60-letnega farmarja George Diermana blizu Vinnerja. Njegov sosed ga je našel zmrznjenega v snegu. Stal je do glave zameten v sneg.

ROPARSKI NAPAD NA BANKO NI POSREČIL.

Lafayette, Ind. — Oscar Lantz je opazil, da skušajo štirje banditje vlomiti vrata na banki v Daytonu, ki se nahaja šest milj od tukaj. Tekel je domov po lovske puško in oddal en strel na banditje. Komaj je počil strel, so banditje tekli do avtomobila, sedli nanj in se kmalu izgubili v temi izpred Lentzovih oči.

Datum v oklepaju n. pr. (Januar 31-21) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito je potrebno, da se vam ne ustavi list.

ZELJE, ZELJE IN NIČ DRUGEGA...

V Washingtonu so se zbrale na Božič prominentne žene, da manifestirajo proti militarizmu in za svetovno razoborožitev. Bile so žene uglednih političarjev, industrijalcev in drugih, katerim se ne krivi hrbet pod težo dela in skrbi za vsakdanji kruhek. Zborovanje je sklicalo "Žensko mirovno društvo". Izgovorjenih je bilo dosti lepih besed v prilog svetovnemu miru in splošni razoborožitvi. Sprejete so bile tudi resolucije, v katerih so precej krepke besede. Soprog senatorja La Folleta je celo povdarjala, da imajo žene moč, odkar imajo volilno pravico, da porazijo pri volilni žari senatorje in kongresnike, ki se ogrevajo za militarizem.

Besede so resnične. Ali so pa tudi izvedljive v sedanjih časih? Tudi ideja splošne razoborožitve je lepa, saj svet hrepeni že tisočletja po miru. Vsek Božič je praznik miru. V resnici smo pa od splošnega svetovnega miru še tako daleč kot ob rojstvu Odrašenika sveta, ki se praznuje na Božič.

Manifestacije za splošno razoborožitev in svetovni mir niso nič novega. Pred izbruhom svetovne vojne smo jih doživeli veliko in v Haagu so zgradili celo palačo miru. Manifestacije in palača miru pa niso mogle preprečiti oboroževanja, ki je zadnja leta pred izbruhom svetovne vojne postalo veliko breme za vsa ljudstva, ravno tako tudi niso mogle preprečiti svetovne vojne. In če manifestacije niso mogle preprečiti svetovne vojne in povzročiti svetovnega razoboroženja, tedaj so morali postati gotovi vzroki, ki so bolj učinkujoči, kot pa manifestacije za svetovni mir in splošno razoboroženje.

Ti vzroki, ki so povzročili svetovno vojno in ki so preprečili splošno razoborožitev, še danes obstoje, kajti če bi teh vzrokov ne bilo, bi bilo štirinajst Wilsonovih točk sprejetih na mirovni konferenci in proti svetovnemu miru bi bili vprav s sprejetjem teh točk napravili veliki korak naprej.

Kaj pa je pravzaprav vzrok, da se ne more izvesti svetovno razoboroženje?

Vzroki so v današnjem načinu proizvodnje. Danes na pr. ne proizvajamo, da bomo nage oblekli, lačne nasitili in zgradili tistim domove, ki ne vedo, kam bodo zvečer položili svojo trudno glavo, ampak danes produciramo zaradi profita. Če tovarnar izdela blago in ga proda trgovcu na debelo ali mešetarju, tedaj hoče imeti profit. Ako opazi, da mu blago ne nosi dobička, ga ne postavi na trg, ali pa še celo omeji produkcijo. Ko je trgovec na debelo kupil produkt od tovarnarja ali pa poljske pridelke od farmarja, jih hoče prodati trgovcu na drobno s profitom. On se ne zadovolji, da dobi za industrijalne produkte ali poljske pridelke le toliko denarja, kolikor je on zanje plačal, več kolikor potrebuje za svoje življenske potrebe, ampak on hoče imeti profit. V vsaki državi pa producirajo saj neke vrste ali pa več vrst blaga, ki ga ne morejo spraviti v denar. Za te produkte se iščejo tuji trgi. Pri takem iskanju nastanejo spori.

Pa še nekaj je, kar povzroča spore. Ako se hočejo producirati industrijalni produkti, je treba imeti sirovine.

Vsaka država pa ni enako obdarovana s sirovinami in naravnimi bogastvi. V eni državi imajo več premoga, kot se potrebuje za domačo potrebo. Druge države je obdarovana z železno rudo, petrolejem, ali pa ima veliko živalskih kož, ki se dajo preustrojiti v dobro usnje. Vsaka država, ki ni bogata na gotovih naravnih zakladih ali pa sirovinah, skuša v državi, ki lahko odda nekaj sirovin, dobiti te sirovine pod zelo ugodnimi pogoji. Včas se za ene vrste sirovin poganja po več držav. In ker ne dobe vse države enake ugodnosti, nastanejo spori. Včas se te spori izravnavajo diplomatskim putem. Tedaj pravimo, da je bila zopet vojna nevarnost odvrnjena. Včas pa pride do oboroženega konflikta, to je do vojne.

Iz navedenega spoznamo, da obstoje vzroki za svetovno vojno v sedanjem gospodarskem redu, ali bolje rečeno, v današnjem načinu proizvodnje. Spoznamo pa tudi zaeno, če sedanji način proizvodnje za dobiček nadomestimo z načinom proizvodnje za ljudske potrebe, da smo odstranili tudi vzroke za splošno oboroževanje in nevarnost bodoče vojne.

Zene, ki so v Washingtonu manifestirale za svetovni mir, morajo logično delati in agitirati za spremenitev se-

danjega načina proizvodnje, če hočejo, da se spolnijo njih zahteve, kajti dokler se sedanji način proizvodnje za profit ne nadomesti z načinom proizvodnje za ljudske potrebe, ostanejo njih zahteve le pobožne želje, ki se še ne spolnijo tako kmalu. Le socializem garantira trajni mir in dokler ni uveden po vsem civiliziranem svetu, ne moremo misliti na trajni mir, kajti v socialistični človeški družbi bodo vsa ljudstva imela enake pravice do naravnih zakladov in sirovin, pa tudi vsa ljudstva bodo producirala vse, kar ljudje potrebujejo za udobno življenje na svetu.

DOPISI.

Chicago, Ill. — Stara navada slovenskega naroda nam vzbujajo spomine na prihod Novega leta 1921, katerega željno pričakujejo milijoni in milijoni ljudi v svojih velikih upih in nadah, da jim že skoro zasije zarja zlate sreče, katero že vse svoje življenje pričakujejo, "želeči si največje sreče, udobnega življenja in vesele bodočnosti.

Torej Slovenci in Slovenke v Chicagu in okolici, potrudimo se, kolikor je mogoče v naših najboljših močeh z največjim veseljem počastiti prihod Novega leta 1921. V ta namen priredi društvo Slavija št. 1 SNV veselico na Silvestrov večer, dne 31. decembra 1920, katere se vrši v Narodni dvorani, 18th St. in Racine Ave. Začetek ob 8. uri zvečer in traja do solnčne zarje novega leta 1921. Vstopnina za osebo 75c, v predprodaji 50c.

Veselic bode bogato oskrbljena s raznimi najljubšimi jedmi, pri katerih se bodo darovala krasna darila. Torej ne pozabite se udeležiti te veselice, katere vam bo nudila obilo veselja in duševnega razvedrila v družbi svojih znancev, prijateljev, sorodnikov, starišev, bratov, sester in drugih, ter pričakamo srečno veselo Novo leto 1921.

Na razpolago hode pristna pijska "near beer", cider in kranjske kapljice, najboljša smotke Popovičevega izdelka, poleg pa še čustite kranjske klobase.

Torej na evidence na veselici 31. decembra 1920 zvečer. Spretno Novo leto ob 12. uri, 1 sekunda 1. januarja 1921.

Kličemo vam: Na veselo evidence in srečno Novo leto!

Veselični odbor.

Fort Washington, Wis. — Kakor razvidim iz raznih poročil v slovenskih listih, so delavci razmere v vseh Zdr. državah izredno slabe. In take so tudi tukaj. Že dva meseca delamo po 4 ali 5 dni v tednu in po 4 ali 5 ur na dan. Za božično in novoletno darilo so nam pa velepodjetniki dali — neprostovoljno poštino, in kakor so se izrazili: "samo za 18 dni". Rekli so nam, da po Novem letu lahko pridemo pogledati malo okrog, ako bo kaj dela. V resnici lepo darilo za delavce!

Velepodjetniki se prokleto malo brigajo za delavce in jim je ravno toliko mar kot lanski sneg, katerega so videli od daleč iz obmorskih mest v Kaliforniji na Skalnatem gorovju, ali ima delavec kaj za pod zobe, ali ima obleko, ali so delavčevi otroci dobro oblečeni v mrzli zimi ali pa nagi, samo da je njih blagajna polna. Kakot hitro opazijo, da se ne polni njih blagajna tako hitro kot sami želijo in da bi imeli malo manj dobička od izdelkov, že odlašajo delavce čez, doma ostani, te ne potrebujemo; kadar te bomo potrebovali ti bom že dal vedeti.

Za časa vojne so nas vsi dobro poznali — od inalega do velikega patrijota, hvalili nas na vse pretege — ker so delali izredno velike dobičke, kupovali smo obveznice svobode — katere smo morali potem prodati bankirjem z izgubo, da smo dobili kak cent, da smo se preživeli v teh blaženih časih spidne dragine in slabih delavskih razmer. Delavci smo pokupili sorazmerno z drugim največ obveznice svobode in takorekoč vložili zadnje cente, in sedaj pa moramo stradati in prezebiti. Dotični pa, ki so delali dobičke v vojnem času in gromadili milijone, pa živijo v največjem razkošju. Da, daleč smo že od demokracije!

Pred enim letom se je tukaj ustanovila podružnica A. F. of L., katere podružnica je pa letos, akoravno se nismo imeli nobenega pravega straza, zmrznila in o nji ni več duha ne sluha. Varok temu je, ker delavci ni-

smo složni. In viditega je nam tudi težko pričakovati, da dosežemo to, za kar se vsi delavci borimo. — Andrej Makarovič.

Johnston City, Ill. — Ker iz te naseblbine le redko kedaj oglasi kak dopisnik, bo morda kateri že mislil, da smo odpotovali vsi v obljubljeno deželo SHS, ali pa v od polentarijev odrešen Julijko Benečijo. Toda ni ne prvo ne drugo.

Človeku, ki dela cel dan trdo, se ne poljubi zvečer pisati, ker so preti tako trdi, kot da bi bili zmrznjeni, od krampa in lopate. In še se dobiijo taki, ki pavijo, da premogor dobro in z lahkim delom služi svoj vsakdanji kruh. Seveda ne ljudje iz naše vrste, ampak oni, ki imajo lepo rejene trebuške, imajo moderno gorke sukno sedaj po zimi, in ki ne poznajo ne straza ne lakote in pomanjkanja. Kaj imamo pa mi, ki garamo za nje in jim koplamo milijone? Žalostne roke in polomljene ude. Ko dobimo našo plačo, moramo nesti celo plačo v prodajalno in še proklato dobro je treba paziti, da je dovolj.

In kakor vsa znamenja kažejo, se nam obetajo še boljše časi. V velikih industrijskih svetih jih že imajo in tudi premogarji v nekaterih krajih. Posebno lepo delajo premogovniški baroni in njihovi hlapei s stavkarji v Zapadni Virginiji. Dotični, ki je že bil v tej deželi in ki ve, kako ostra zima nastopi v Zapadni Virginiji potem že ve, koliko morajo pretrpeti ubogi arpinji ki morajo bivati v sotorih, brez gorke obleke in odeje in velikokrat še brez šivil. Ali niso ti večji vredni vsega pamljenja? In poleg tega pa še v vednem strahu pred najetimi, barabami in izvirki človeštva, ki so zmogli vsakega hudodejstva, katerega se le more misliti človek. In vse to se dogaja v civilizirani državi, kjer je svoboda in demokracija — da za velepodjetnike.

Kaj pa naša organizacija? Nič. Tisti, ki delamo, saj bomo zadovoljni, da imamo delo, oni pa, ki ga nimajo, naj si ga pa polžejo; dotični pa, ki stavkajo, naj pa gredo nazaj na delo, saj gospodje jim dajo delo, samo o uniji, organizaciji bodite tihi, ker te se boje gospodje velepodjetniki, kot osel palice. In naši glavni uradniki pa lepo pripeči sedijo in čakajo lepo mirno izrida volitev in lenobo pasajo po pisarnah. In kakor razvidim, se ne brigajo dosti za članstvo, ampak samo čakajo, kedaj pridejo prispevki od premogarjev. Dobro mi je še v spominu lanskega decembra, kako so nam lepo pridigovali, da smo se uklonili in šli nazaj na delo in verovali smo jim, ko so nam obljubili, da bomo dobili vse nazaj plačeno, ako ne bomo dovoljno zaslužili. Da bi bil še bolj na jasnem, sem vprašal nekega bolj študiranežga moža, kot sem jaz, za koliko časa nazaj, mi je rekel, da za ves čas do sedmega aprila 1920. — In potem sem računal in računal in računal sem precej lepo vsoto, katero bi moral dobiti. In ko je prišel dotični dan, so nam pa hoteli podraščiti strešlivo, katerega rabimo pri kopanju premoga. V nekaterih krajih so ga tudi podraščili, radi česar so zastavali premogarji. Tudi tukaj smo zastavali, ali iz vsega skupaj ni bilo nič in še danes ne. V prihodnje se pa nam obeta še slabše.

Kajti sedanji predsednik ostrovskega prejšnji, ki je bil kakor se nekač čuje ponovno izvoljen za glav. predsednika, je popolnoma pod vplivom premogovniških baronov, in iz tega se lahko razvidi, kako bo v prihodnje. Isto kot je bilo lanske leto. Priporil ne bomo nič, pa naj se še tako borimo za izboljšanje našega položaja.

Gospodje vedno kričijo po veljavnih listih, kako cene padajo in potem da morajo tudi

plače delavcev padati. Potem uko vsakdo razvidi, kako bo, ker smo izvolili uradnike, ki bodo delovali v korist drugim. Prav se nam, godi.

Premogorovi v tukajšnji okolici še precej dobro obratujejo in tudi delo se še dobi. Zaslužek je pa odvisen od prostora, delavci in milosti boss, kot je že navada v tih rojih.

Tukaj se je pričelo precejšnje zanimanje za "Narodni dom" in pričakuje se da se bo ta ideja uresničila, kar bi bilo v sliko, ker nam vsem Valod tega apeliram na vse rojake, da podpirajo to podjetje kolikor jim le mogoče, da se bo vse skupaj zaspalo kot je z gedbo, ki je že precej dobro napredovalo, in danes je pa ni nikjer.

Kakor opazim v nekaterih dopisih, je prišlo še več slovenskih ovčev iz stare domovine. Tudi v tukajšnje naseblbine je prišlo že nekaj ovčev, ki so pa tudi hitro skočile v zakonski jarem. In te žave niso nobene imele, ker nas je tukaj kar okrog tri ducate zaženji in vsi se razdelimo v tri vrste: Nekaterim — starim "Dady", drugim ženini, tretji so pa stari šofari, kateri so po gruntu, kateri so najboljši. Torej, dekleta nič čakati, tukaj je lepa prilika, ki se vam ne bo tako hitro nudiha, kot se vam ravno sedaj. — Stio.

Klein, Mont. — Tukaj naseblbine rojaki so napredni in zavedajo se, da morajo biti organizirani gospodarsko in politično. Dokaz temu, da so dobro organizirani, so bile nedoljne volitve, pri katerih so dobili kandidatje delavce in farmarske politične stranke veliko večino odvisnih glasov.

Da so organizirani tudi gospodarsko je pa dokaz zadržna prodajalna, ki je v mestu Roundup; pet milj od tukaj. Skoro vsi rojaki nasebljeni v tej okolici so člani te zadržne prodajalne. Ta združna prodajalna napreduje prav dobro in prepričan sem, da bo najbolje vsevalo.

V tukajšnji okolici je tudi več društev, ki spadajo k raznim enotam in zvezam. Ne verjamem, da bi bil kak rojak, ki bi ne bil pri enem ali drugem društvu in tako zavarovan za vsak slučaj boleznii ali nesreče.

V kolikor se tiče dela v tukajšnji okolici je pa zelo slabo. Sedamo po dva ali tri dni na teden in še te dni je zaslužek zelo mrašč. Valod tega ne svetujem nikomur, da bi prišel sem za delom. Ko se razmere izboljšajo, bom že poročal.

Novembra meseca sem čital v Prosveti, kateri štiviki že, sem posebil, da je vas Osojnik, fara Semič v Beli Krajini uničil požar 17. oktobra t. l. Ker sem jaz sam iz dotične vasi, sem se takoj napotil do tukajšnjih rojakov in pobiral prostovoljne prispevke za pogorelece v naši domači vasi Domalega vsi rojaki so se odpravili in nabrali sem 90 dolarjev, katero vsoto sem poslal na župano v Semiču Jakob Pluta. Poslal sem po Roundup Citizen Bank na ljubljanski zavod, kjer bo omenjena vsota nakazana semičkemu županu. V imenu neurečnih rojakov v vasi Osojnik se najlaskreje zahvaljujem vsem darovalcem. — Marija Vertin, nabiralec.

(Opomba ured. — Posamezna imena darovalcev so priobčena v koloni "Naznanila, vabila in zahvale.")

Grand, O. — Seja slov. socialističnega kluba št. 222 JSZ se vrši prvi podeljek meseca januarja 1921, t. j. 3. januarja v prostorih tukajšnjega Slov. doma. Pričetek seje točno ob sedmi uri zvečer. — Rojaki, ki ste se prijavili na zadnjem javnem shodu, ki se je vršil v tukajšnji naseblini, apeliram na vas, da se udeležite te seje polnoštevilno. Klub je že ustanovljen in sedaj bi ne bilo posebno častno za našo naseblino, da bi vse skupaj zaspalo. Ne tega, ne smemo dopustiti, ampak iti moramo naprej po poti, katerega smo si začrtali na zadnjem shodu. Sleherni delavci bi moral biti član stranke, ki ga zagovarja in se bori za interese delavstva, in ta stranka je edino socialistična stranka. Velepodjetniki in sploh naši razredni nasprotniki so dobro organizirani politično in strokovno, in ako hočemo mi izboljšati naš položaj in razmere, se moramo tudi mi organizirati. Ker le v organizaciji je moč.

Rojaki-delavci v tukajšnji naseblini in bližnji okolici, vsi na to sejo. Niti eden ne sme izostati. Kdor ne bo bil član edine delavske politične stranke, ta priznava, da je popolnoma zadovoljen s sedanjim sistemom, in da mu ni mar za ima kakega zagovornika v javnih uradih in postavodajnih zbornicah. Ne briga se, kdo in kako odloča o za njega izredno važnih vprašanjih. Dolžnost do nas samih in do naših družin nam veva, da smo politično organizirani. In tega se moramo zavedati! — Frank Kramer.

5 pata. — Leto 1920 se je poslovalo, vojne je vsaj provizorično tudi konec, toda do resnične ga miru je še dolga, dolga pot. Pred menoj leži pismo, novo letno voščilo, v katerem mi piše prijatelj, da je bilo Slovencev le preveč zaporantnih in vprašuje, kje je mogoča rešitev. — Da, kje je rešitev!...

V raznih časnikih čitam vprašanja, kdo je kriv tega zločina storjenega na Jugoslovanih. Vprašanje je, koliko je naredil g. Hlaša, koliko Mladinec? Kaj so pa storili proroki Vošnjak, Trošt, Nik Zupančič, itd. Nek dopisnik v G. N. sedaj zvrta vse na Kristana, kot da bi on vse to zakrivil. Ta dopisnik vedno vprašuje o računih JRZ. Zakaj vedno le o tem vprašuje!

Reje naj posveti v elevlandsko družbo, kjer se je barantalo v pravem pomenu besede in pod krinko patra Zakrjaska. Dobro mi je še v spominu, da se je patru Kazimirju naravnost v obraz povedalo, da ga ne potrebujejo pri drugi pošiljati zabojev. Ravnotako mu je peka poštna čkaška družba, katere namen je bil v resnici dobromisleč prepovedala se vtikati vmes, ko je spoznala, da je njegov namen le dobičkariti.

In sedaj se pa klesti samo JRZ in kritizira kar tjavendan brez pomisleka in brez stvarnih podlag. Rečem pa, tudi ako bi bili vsi združeni, da bi bili vsi ene misli, da bi težko več naredili, kot se je. Toda, žalostno ali resnično, v šoli v naši mladosti se nam je vedno vtevalo v glavi sovražstvo do drugih narodov, v šoli se nas je vedno učilo, da so Srbi krivoverci! In to se nam je vtevalo v glavo dan za dnem, da nam je končno prešlo v meso in kri.

Med drugim mi piše tudi moj prijatelj, da Srbi slabo gospodarijo doma. Saj sedaj vsi slabo gospodarijo vsepovsod. — M. Povorelec.

Vranglove čete plenijo v Traciji. Atene, Grška, 29. dec. — Tukaj je zavladala vznemirjenost, ko je prišla vest, da se je v Traciji izkrcalo 20.000 Vranglovih vojakov, ki zdaj plenijo živež po deželi.

Knjige! Knjige!

Leposlovno-znanstvena knjižnica Slovenske narodne podporne jednote (Književna matica) je pravkar izdala prvi dve knjigi:

"Zajedalci". Spisal Ivan Mojek. Socialna povest iz življenja slovenskih delavcev v Ameriki, ki prikazuje težke posledice suspendiranega zakona in mazaškega zdravljenja spolnih bolezni. Resnična slika gnilih družabnih razmer. — Knjiga je trdo vezana v fine platnice, ima 304 strani in stane s poštnino vred \$1.75.

"Zakon blagomernosti". Spisal J. Howard Moore, prev. J. M. Poljudna znanstvena razprava o razvoju življenja in človeka in ponavljanju fizičnega in duševnega razvoja pri slehernem posamezniku. Ta knjiga je ključ do mnogih tajnosti in pojasnjuje razne instinkte, ki jih vidimo vsak dan pri otrocih. Knjiga ima 12 slik, je trdo vezana, šteje 86 strani in stane s poštnino vred \$1.50.

Kdor naroči obem obo knjigi, ju dobi za tri dolarje poštnine prosto. — Z naročbo je poslati denar po Money Order, čeku ali v gotovini v registrirnem pismu.

Kdor ljubi dobro, podučeno čtivo, naj takoj naroči obe knjigi in ne bo mu žal.

Vas naročila prejema tajnik Leposlovno-znanstvene knjižnice S. N. P. J.:

Frank Alai.

2124 So. Crawford Ave.

(Adv.) Chicago, Ill.

SE POBJA Z
LADO ZA PREMIRJE.

Nadaljevanje s 1. strani.)

Reka imenuje delegata v komisiji, ki odloči usodo pristanišča.

brez malega tisti pogoje, ki jih predlaga italijanska vlada. Reki, toda d'Annunzio zamehovno zavrgel.

27. dec. — (Zakamelo.) — d'Annunzio igra v tem trenutku dejanje svoje melodrame, ki se bori na reških ulicah za svetlo svetlobo. Včeraj so čete, ki so prišle v mesto in se pripravljajo na boj, med reškimi legionarji in italijanskimi vojniki v mestu samem. Vsi pesnik se je zaklel, da bo za Italijo.

dejanje komedije se je igralo v tragedijo. Na ulicah se igrajo strojnice, z morja pa topovi na bojni ladji in na padajo v mesto. Bojne ena vojska in pet milijonov nahajajo tri do štiri milje od mesta. Bila je granata z bojne, ki je zadelo guvernera kot vojsko.

Reka je zelo poškodovana, mnogi so v razvalinah in prebivalci se skrivajo v kletih. Na stolu ljudi strda.

29. dec. — Bojevanje Reki je trajalo skoraj ves dan. Vlade čete so zasedle mesto. D'Annunzio je v bitki umrl. V bitki so se utrdili v hišah, katerih se branijo, tako da se boj za vsako hišo.

29. dec. — Po zadnjih izjavah iz Rima se vije po vseh mestih Italije velike sovražne demonstracije proti vladi. Demonstracije so pri volji oditi v Rusijo.

Japonski kapitalisti prosijo boljše živike za koncesije.

Tokio, 29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

V Rimu in drugih mestih so nastali v pristavi d'Annunzio.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

Roma, spadajo v ravno tisti razred, družbo in familio, katere je podrla stara katedrala v "Kijovu". Je dejala in s temi besedami je mislila Poljake, ki so s pomočjo zavzemov napadli Rusijo.

Klara Zetkin je govorila pol ure in potem je v grudi prijateljev zopet odpotovala ravno tako tajno kot je prišla.

Krah največje banke v Barceloni. London, 29. dec. — Iz Madrida poročajo, da je propadla največja banka v Barceloni. Banka ima dolgove poldrugo milijardo peset.

Kako ljubijo mir... London, 29. dec. — Anglija je sprejela zakon, s katerim prepoveduje izvoz barvil za dobo deset let. Angleška vlada namerava v tem času razviti močno industrijo barvnih in kemičnih izdelkov, ker je prepričana, da bodo vojna se bo vršila v večji meri s strupenimi plini in bolezenskimi bacili — in Anglija hoče biti pripravljena.

Pariz, 29. dec. — V Franciji se vedno živi vojna vročina. Zlat je v teku kampanja za rekrutiranje prostovoljcev, ki so že prekorajli vojaško starost, toda sluhli bodo v obrambi proti napadom iz zraka.

Rusi, zabijajo nemške učence v službo.

Berlin, 29. dec. — Sovjetska vlada je poslala dva vacuelišna profesorja v Nemčijo z namenom, da pridobita večje število nemških učencev za razne vladne službe v sovjetski Rusiji. Sovjeti ponujajo dobro plačo in druge ugodnosti, katerih nimajo nemški znanstveniki doma in v sled tega se jih je nekaj že odzvalo. Mnogo nemških profesorjev, ki imajo slabo plačo in žive v težkih razmerah vladne draginje, je pri volji oditi v Rusijo.

Japonski kapitalisti prosijo boljše živike za koncesije.

Tokio, 29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

29. dec. — Japonski kapitalisti iščejo stikov z rusko vlado, da bi jih razločilo od nacionalistov. V mnogih mestih so bili večji izgredi med nacionalisti in socialisti. Vlada vlada v Rimu so zastražena s svojimi gardi.

ko je mornariški tajnik izvedel o njih aretaciji, je odredil, da se takoj izpuste.

Mornariški častniki se zdaj čudijo, kako je bilo častnikarjem poročevalcem mogoče priti mimo mornariške straže, ki ima izrečno povelje, da ne pusti nikogar v arenal. Služi se govori, da so mazaši in zato je teklo gladko.

PREDLOGA ZA ODBAVČENJE
OBVEZNIC.

Washington, D. C. — Kongresnik McFadden, predsednik bančnega odbora, je predložil ustavni amandament, ki onemogoči izdajanje zveznih, državnih ali mestnih obveznic, ki so oproščene davka.

STARA OBVEZNICA JE
POŠKODIL V VREDNOSTI.

Syracuse, N. Y. — W. F. Morgan, strojnik in potomec Edward Winslowa, prvega guvernerja Massachusettsa, je dedič \$210.000. Po svojem staremu očetu je podedoval obveznico, glasečo se na 10 štiringskih funtov, ki jo je izdala država New Hampshire leta 1774. Na obveznici je tiskano, da bo kolonija New Hampshire plačala lastniku obveznice po šest od sto od vsote in obresti od obresti. Kolikor je znano, niso bile obresti še nikdar izplačane. Nekateri sodijo, da je kolonija New Hampshire izdala te obveznice, da izdela priprave za revolucijo. Drugi pa pravijo, da nima obveznica najmanjše vrednosti, dokler ni dokazana reč, v kakšne namene je kolonija izdala obveznice.

LADJA NALOŽENA Z OLJEM
V PLAMENU.

Nastale so eksplozije; trije ubiti in več ranjenih.

Galveston, Tex. — Na ladji "Bollikov", naloženi z oljem, je nastal ogenj, ki se je kmalu razširil v velik požar.

Ogenj se je razširil na parnike "El Occidente", "Aschenberg" in "Hastna" in jih močno poškodoval. Nastale so tudi eksplozije, pri katerih so bile tri osebe ubite in več ranjenih. Skoda, povzročena po požaru, cenijo na štiri sto tisoč dolarjev.

LEONI ALKOHOL NI POVZROČILO
STRAHU.

Boston, Mass. — Tvrdis Albert K. Sheldon je bilo odvzeto oblastveno dovoljenje za prodajo lesnega alkohola. Tvrdis trdi z barvami, firnežem, lesnim alkoholom in drugimi produkti, ki jih potrebujejo pleškarji. Zraven trgovine se nahaja posredovalnica za delo, v katero prav pridno zahajajo šumari. Ti šumari so v nekaj dneh pokupili ves lesni alkohol, daniravno so bile prekrižane kosti z mrtvaško glavo na posodi. Tvrdis je zaprosila za novo zalogo lesnega alkohola, a mesto nove zaloge ji je bilo odvzeto oblastveno dovoljenje za prodajo lesnega alkohola.

Zdravstvene oblasti niso prejele nobenega poročila, da se je kdo zastrupil s lesnim alkoholom, ali pa osepel, ker je užival lesni alkohol.

DVA OGNJEGASCA SMRTNO
POVZROČILA.

St. Johns, N. F. — Pri požaru, ki je nastal v gledališču Star, sta povzročila smrtno dva ognjegasca, ki se pa zadobili težke poškodbe, ko se je zrušila stena in jih pokopala pod sebo.

SLIKA IZ DANAŠNJE DRUŽBE.

Indianapolis, Ind. — Policijska je našla v letorcu, postavljenem na pramen stavbišč in na vogalu štiri in tridesete ulice in Dearbornove ceste Leno Western, Rumunko, s petimi otroci, od katerih je bil najmlajši star šele dva tedna.

Mati in otroci so ležali na slamnici, ki je bila premočena od dežja. Moč je zapustil čeno pred osmimi meseci.

ZDAJ JE KOPJE OBRNJEVO.

New York, N. Y. — Sestri Phoebe M. Brush in Ada D. Brush tožita zdravnika dr. Williama B. Oshona in dr. Waltera Lindberga za pol milijona dolarjev odškodnine, ker sta bili pridržani skozi deset let v zavodu za neobolne.

Sestri izjavljata, da sta zdravnika prisegla po krivem, ko sta izrekla, da sta umobolni. Vsaka sestra zahteva \$250.000 odškodnine od vsakega zdravnika.

Zdravnika nista sestri preiskala osebno.

Višje sodišče je odredilo v marcu, da se sestri izpustita iz zavoda za umobolne.

POSLEDICE REDASTE LJUBOSUMNOSTI.

South Bend, Ind. — Mack Attyeo je ustrelil 39-letnega Dallas A. Andersona v stanovanju mrs. Eme Emierikove. Po izvršenem umoru je sedel na stol in čakal, da je prišla policija. Izpovedal je, da ga je ustrelil, ker je bil nujno zelo ljubosumen in ker mu je Anderson obljubil, da z njim poravnava račun.

Emierikova je izpovedala, da sta se oba prepirala in da je ona prigovarjala Attyeu, naj zapusti stanovanje, ker je preveč razburjen.

POLICAJ V BOJU S BANDITI
TEKO RANJEN.

St. Louis, Mo. — Polica j Lawrence Krewett je naletel na dva bandita, ko sta hotela oropati trgovino mešanim blagom. Bandita sta tekoj pričela streljati na policaja, ki se je težko ranjen zgrudil na tla, a kljub temu je potegnil svoj samokres in ustrelil enega bandita. Drugi bandit je odnesel zdravo kožo in okoli pet sto dolarjev plena s sabo.

VEČERNE ŠOLE ZOPET
OTVORJENE.

Chicago, Ill. — Poduk v večernih šolah prične zopet 3. januarja zvečer. Slovenci, ki niste zmogli angleščine ali želite spopolniti svoje znanje v matematiki, geografiji, risanju ali drugih predmetih, ne zamudite lepe prilike in pohajajte v večerne šole, kajti poduk je brezplačen.

DEBES PREJEL DARILLO \$350.00
OD RUDARJEV.

Springfield, Ill. — Rudarska organizacija v 12. okrožju United Mine Workers of America je poslala Eugene V. Debsu v atlantsko ječo ček za \$250 kot božično darilo.

POZOR ČITATELJI REVAŠKIH LEPOSLOVNIH KNJIG!

Chicago, Ill. — Knjižnica "Jugoslavanske Obnove Njive" poroča, da je izdala večje število hrvaških leposlovnih knjig, domačih pisateljev in prevodov tujezičnih modernih pisateljev. Ker je leposlovna literatura v Jugoslaviji kot sploh po celi Evropi veliko trpela valed zadnje vojne, je ta korak, katerega je naredila Jugoslavanska Obnova Njiva, zelo pomemben in vreden vsa ga priznanja. Sedaj je izdala 61 zvezkov, med katerimi najdemo imena vseh večjih tujih pisateljev kot tudi hrvaških. Od svetovnoznane pisatelja Zola je izdala v hrvaškem prevodu "Laud", "Slom" (Debacle), stane nevezan 60c vezan 70c, in "Germinal" — stane nevezan 60c, vezan 70c. Maksim Gorkijevih del je izdala "Mat" in "Život Šuškina čovjeka" — stane nevezan 40c, vezan 50c.

pisatelja Dostojevskija, znane slovenske pisateljice Kveder, in raznih drugih pisateljev. Sploh je izdala same dobre povesti in romane v hrvaškem jeziku. Valed tega priporočamo vsem, ki se zanimajo za hrvaško literaturo, da si naročijo knjige, ki so v resnici cene, od te knjižnice. Vsa naročila je pošiljati na "Moderna Knjižnica", Zagreb Marovska ulica 24, Jugoslavija.

Posebno je priporočljiva za razne slovenske in hrvaške knjižnice, da si naročijo te knjige, ker za tako malo denar je nemogoče dobiti leposlovne knjige.

Nadalje je izdala tudi hrvaški prevod T. G. Masarykove knjige "Nova Evropa" v kateri razpravlja, zakaj mora biti Avstro-Ogrska monarhija razbita in s tem pobili avstrofiliški politiki Anglije in Amerike, kateri dve državi sta videle rošitev zaveznikov edino v tem, da se Avstrijo odrega od zveze Nemčije. Knjiga stane 36 kron ali devet dolarjev in se naroča pri "hrvaškem tiskarskem zavodu, Marovska ulica 24, Zagreb, Jugoslavija.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 6. aprila 1904.

Podporna Jednota

Incorp. 17. junija 1917 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izveševalni odbor.
UPRAVNI ODSEK.

Predsednik: Vincens Colabar, podpredsednik: Anton Hraet, Box 140, Casssburg, Pa. gl. tajnik: Math Turk, tajnik bolnišniške oddelke: Paul Burger, zasedni gl. blagajnik: Fred S. Tavner, upravljatelj glasilca: Phil Gaden.

POSLOTNI ODSEK.
John Underwood, predsednik, 408 Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenko, Box 216, Barbours, Ohio, Joe Radick, Box 422, Smithan, Pa., Frank Smrah, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio, John Krass, 1046 First St., La Salle, Ill.

OLNIŠKI ODSEK.
OBREDNIŠKI ODSEK: Paul Burger, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VEDNOŠNI ODSEK: Edvard Zelenko, Box 422, Smithan, Pa. Anton Radick, Box 72, White Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Schar, Box 194, Grant, Kans., za jugoslov. Leo Kuber, Box 266, Gilbert, Minn., za avstro-slov.

Nadzorni odbor.
Matt Petrovič, predsednik, 18517 Waterloo Rd., Callowood, Ohio, Jakob Ambrosi, 416 Pierce St., Eveleth, Minn.

Tiskovni odbor.
Vincens Colabar, John Underwood in Matt Petrovič.

Zdravstveni odbor.
Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Tréll, Box 141, Lawrence, Pa. Jakub Ovan, 345 Englewood, Detroit, Mich. Joe Shuk, 1101 E. 63 St., Cleveland, Ohio. Mary Uderit, 1864 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VARNOSTNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jaka Zverovnik.

POZORI! — Korrespondenca s gl. uredništvi, ki dajo v glasnik, mora se vršiti takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na poslo gl. predstojstva se pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izveševalnega odbora in jednata vsebo se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse priitake glede poslovanja v gl. izveševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi priitaki na gl. poslotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 408 Hay Street, Springfield, Ill.

Vse priitake proti uredništvu glasilca se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, usnanila, oglaš, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glasnikom, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAMENJAMO.
da so naši zastopniki na potovanju za list "Prosveta" br. Frank Richtar, ki bo obiskal vse narodnike na severozapadu, kot v državi Montana, Idaho, Washington, itd., brat Anton Jankovich v Pennsylvaniji, Ohio, itd., brat Louis Zekrajsek bo obiskal naše narodnike v državi Minnesoti, br. John Pende v državi Michigan in drugod. Želimo, da jim gredo narodniki na roke in poravnajo svoje naročnine, kakor tudi, da se naročijo na list "Prosveta" vsi oni, ki še ni na naši naročnici. Za upravnništvo lista, Filip Godina, upravitelj.

(Adv. Dec. 29 30 31 Jan 3-4 5 6 7 and 8.)

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

Pridobitve Italije z rapalsko pogodbo.

Rim, Italija. — Pričakovati je bilo, da bo italijanska zbornica ratificirala rapalsko pogodbo z veliko večino. Za pogodbo je glasovalo 253 poslancev proti 14 in 50 socialističnih poslancev se je pa odpravilo iz zbornice, ko je bilo glasovanje na dnevnem redu. Te številke jasno kažejo stališče italijanskega ljudstva z ozirom na jadransko vprašanje in rešitev istega. Vsakdo je vesel, da je ta mora, ki je tlačila italijansko ljudstvo toliko časa, odstranjena. Razum peščice nacionalistov in entuzijastov, ki hočejo še na vsak način pograbit Dalmacijo, ki so pa v veliki manjšini. V kolikor se pa tiče socialistov, so pa odločno proti vsaki imperialistični politiki. Mogoče bi se jih lahko prištevalo k večini, vendar so popolnoma indiferentni z ozirom na teritorialna vprašanja in so prepričani, da pride čas ko ne bodo nobene meje ločile en narod od drugega.

Grof Sforza, italijanski zunanji minister je v svojem govoru pred zbornico sumiral rezultate rapalske pogodbe. Posebno je naglašal, da je Italija dobila tako ugodne meje v Julijskih Alpah, da bolj jih ni mogla zahtevati ne pričakovati. Italija je dobila celo Istrijo z otoki Kree in Lušini, mesto Zadar je pridruženo Italiji, garancije za majhno manjšino Italijanov ki so ostali v Dalmaciji, ki pripada Jugoslaviji, Reka postane neodvisna in meji z Italijo.

V svojem nadaljnjem govoru je grof Sforza izjavil, da je ta pogodba prolog kot tudi epilog z ozirom na odnose z Jugoslavijo. Rapalska pogodba je končala vso polemiko, katere se je vodila zadnjih dveh let kakor tudi ustvarila zблиžanje obeh narodov. V svojem govoru je citiral slavnega dalmatinskega pisatelja Tomaseja, ki je rekel, da je nemogo-

da bi Italija za se zahtevala one pokrajine, katere je imela benetška republika od leta 1420 pa do 1797, ko je imela v svoji posesti velik del Dalmacije. Izjavil je, da meja, katero določa ta pogodba, je najbolj soglasna z mejo, katero je orisal slavni pesnik Dante, ki je zapisal, da "Kvarnersko morje meji Italijo in izpira njeno obrežje"; ta meja je tudi v popolni soglasnosti z verzi slavnega italijanskega pesnika Tassota, ki je zapisal, da je Jadransko morje "naše" jezero, kakor tudi z Aristotom, ki je določil, da je Jadransko morje "Slovansko jezero".

Italijanski minister za zunanje zadeve je odgovoril nacionalističnemu poslancu Federyomu, ako bi italijanski delegat v Rapoli zahtevali več, bi ne delovali za koristi Italije. Povzročil bi med Jugoslovani mržnjo do Italije; ustvaril bi nov slovanski irendentizem v istem trenutku, ko bi odpravili prejšnjega.

Po tej pogodbi pride pod Italijo nad 400.000 Jugoslovancev, do čim ostane v Jugoslaviji le par tisoč Italijanov v jugoslovanski Dalmaciji. Pridobiti zampanje teh Slovencev, ki so postali sedaj italijanski državljani, je problem, katerega mora Italija sedaj rešiti. Ako bi Italija anektirala še Dalmacijo in Jugoslovane naseljene v Dalmaciji, bi dobila italijansko Irako.

Z vsakim dnem je jasnejše, da bodo maloštevilni nasprotniki spoznali, da ne morejo na stvari ničesar spremeniti. V prvi vrsti pride v poštev Gabriel D'Annunzio, ki namerava nadaljevati svoje pustolovščine; zasedel je otok Kr, (na katerem je bilo leta 1910 19.639 Jugoslovancev in 1563 Italijanov in na katerem otoku se je vršila služba božja v staroslovanskem jeziku že več tisoč let) in otok Rab, na katerem je bilo leta 1910 4899 Jugoslovancev in 151 Italijanov. D'Annunzijevo politični nasprotnik Zannella je izdal izjavo, v kateri je napadel D'An-

nunzija radi okupiranja teh dveh otokov, ker bi se s tem jugoslovanski živelj v prosti reški državi preveč pomnožilo z okupacijo teh dveh otokov in italijanski živelj na Reki bi izginil. Kajti na Reki je bilo leta 1910 po uradnem štetju samo 24.212 Italijanov dočim je bilo 15.697 Slovanov. Vpoštevati je tudi treba predmestje Sušak, katero pripada po pogodbi Jugoslovanom. Ako bi pripadal Sušak, otoka Krk in Rab Reki, tedaj bi bilo v tej prosti državi 51.140 Jugoslovancev in samo 27.495 Italijanov. Zannella je nadalje izjavil, da govori v imenu 90 odstotka na Reki rojenih prebivalcev, katerih težnje so vse druge kot pa težnje D'Annunzija in njegovih legionarjev, ki nimajo prav ničesar iskati v tej deželi. Pripomnil je tudi, da je vsa reška vlada v rokah inozemcev, namreč prišeljencev iz drugih mest, ki ne zastopajo v nikakem oziru koristi meščanov.

Slučaj parnika Cogné, katerega so čete D'Annunzija zaplenile, ki je bil namenjen v Južno Ameriko in na katerem je bilo naloženo blago iz Švice, je vse ljudstvo v Italiji občutilo, da lahkomisljenost in slepomišljenje D'Annunzija presega že vse meje. Ako bi n. pr. D'Annunzio zaplenil kak francoski ali angleški parnik, posledice bi bile slabe. Kajti dotična vlada bi zahtevala zadoščenje od italijanske vlade, ker je D'Annunzio še vedno podanik Italije in radi tega je italijanska vlada odgovorna za njegove čine. Ako bi se Italija ne ozirala toliko na D'Annunzija, bi bila Reka sedaj gotovo pripadla Jugoslaviji in ne bila prosto državnica; ako pa D'Annunzio prične z novimi avanturami, ki bi kršile rapalsko pogodbo, bo njegova služba več škodilo Italiji kot pa koristila.

V splošnem vse ljudstvo razum nacionalistov zahteva mir, da se industrija in trgovina v Italiji ponovno oživi in da se pomaga vrednosti italijanskega denarja, ki je

padel na tako nizko stopnjo. Vrednost denarja se je znižala v istem trenutku, ko se je dalo v javnost, da je mirovna pogodba podpisana. In prav tako je mogoče, da bo erma denarju padla zopet nižje, kot je bila prej, ako pesnik ne bo miroval in ako bo zapletel svojo domovino v kake neprijetne z Jugoslavijo, ali da bo izvršil kaj, kar bi onemogočilo narodu izpolniti dolžnosti, katere nalaga rapalska pogodba. Z marsikateri je apeliral na njega, da naj v interesu Italije opusti vsako nadaljnjo podvzetje. In njemu samemu je tudi v korist, ako miruje in sedi na lavorikah, kateri je dobil pri ekspediciji v Rončino.

Ko je bila mirovna pogodba v zbornici v razpravi, so nekateri poslanci opozarjali na to, da ni Črnogora nič omenjena v tej pogodbi. Splošno je pa zelo težko dobiti prave informacije v Italiji glede stališča Italije same z ozirom na Črnogoro. Tu in tam se opazi vseh v listih kak članek glede bodočnosti Črnogore, iz katerih se pa ne more dobiti prave slike in so večinoma vsi članki pobavani in so odvisni od plana dotičnega članka, h kateri stranki pripada. Večinoma so pa vsi v interesu črnogorske diaspore. Nekle Angelijska, ki je bila v Črnogori nad eno leto kot zastopnik neke dobrodelne ustanove in ki je smotila tamšnjega jezika in ki je tudi obsevala v Črnogori, je izjavila, da je v splošnem vse ljudstvo proti temu, da bi se povrnil Nikola nazaj v Črnogoro. Niti ne marajo ničesar slišati o njegovih dveh sinovih, od katerih eden je poročen z neko nemško princesjo.

V veliki večini vse ljudstvo obsoja Nikola raditega, ker je ubežal iz Črnogore in ni hotel biti z ljudstvom in armado, ko je bežala pred prodirajočimi Avstrijci in je raje ubežal v Francijo. Ako bi bil ostal pri ljudstvu, kot je naredil srbski kralj Peter, bi bil sedaj priljubljen. Ta Angelijska je pripovedovala tudi, da ljudstvo, akoravno noče nazaj svojega kralja, tudi noče biti pod srbsko nadvlado. Črnogorci so odločno vsi za to, da je Jugoslavija federalna država in da imajo Črnogorci avtonomijo in svoje uradnike. To je vse kar zahtevajo, in temu se ne bodo tako hitro odrekli.

Odnosaji med Črnogorci in Srbijo so nekako taki, kot so bili leta 1745 na škotskem med gorjanci in dolinci: prvi so bili revni, drugi bogati, prvi so živeli v popolnoma patrijarhalnih razmerah, dočim so bili srbski demokratični. Črnogarska konstitucija, ki datira šele od leta 1905 je zelo konservativna. Toda Črnogorci tudi ne marajo iti po kostanj v šerjavico za druge radi kakih političnih ambicij na Balkanu. Pred vojno je Rusija takorekto nastajala in odstavljala črnogorske prince; toda ruskim car Aleksander III. je pa izjavil, da je črnogorski kralj Nikola njegov edini prijatelj. Toda Avstrija je vedno intrigrirala v Cetinjah proti Rusiji, ravno tako kot sta Avstrija in Italija intrigrirali druga proti drugi na kneževem dvoru v Draču, kje je imel svojo prestolnico princ William pl. Wied, in kot so Velika Britanija, Francija in Rusija intrigrirali druga proti drugi v prvih letih vladanja kralja Otona v Atenah.

Ako se ustanovi Jugoslavija z federalno formo vlade in da bodo v tej državi vsi Jugoslovani, tedaj bo odstranjena nevarnost vojne na Balkanu; vsak narod naj dobi svojo avtonomijo in nezadovoljnost bo takoj izginila.

Italijani so bili zelo razburjeni valed prihoda Vranglovič čet v Kotor, katero pristanisce je najboljše ob celem Jadrnu, akoravno je zelo majhno, in katero pripada Jugoslaviji. Kajti Italija si nikakor ne želi, da bi ta luka postala kako rusko zavetišče ali kolonija. Da ta luka ni bila določena Črnogori je varok ta, ker bi jo tako maloštevilni narod ne bi mogel ohraniti pred kako večjo silo in bi se prav lahko pripetilo, kot je bil slučaj v Kodaču leta 1897, ko je Anglija zasegla celo vojno brodovje.

Ljudsko zdravje. Občinski urad moskovskega delavskega sovjeta je preiskal vsa potrebna sredstva, da se začne v prihodnji pomladi 36 ljudskih kopel.

"Prosveta" prinaša zanimivo vesti vsek dan. Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"?

Iz sovjetske Rusije.

Gospodarstvo. Potom jasno začetnih revolucionarnih uredbah, je doseglo proizvajanje v predilnicah rdečega Petrograda predvojno stopnjo.

V Kavkazu so se pričela tehnična dela v pokrajini petrolejskih vrelcev Iško. Nedavno je bil tamkaj odkrit nov petrolejski vrelec, ki daje 1500 pudov nafte na uro.

V okolici Kijeva je odkrila tehniška komisija velike zaloge premoga. V kratkem se tukaj odpre več rudokopov.

V mestu Nikolejevsk in v sedmih vaseh je bila napeljana električna razsvetljava. Predvsem se je pri napeljavi upoštevalo tovarne, delavske stanovanja, kmetijska poslopja in šole.

Ljudski komisarjat Ukrajinske Sovjetske Republike razpolaga že z nad 30 milijoni pudov žita.

V mesecu novembru se je proizvedlo 1.230.000 pudov surovega masla.

Trgovina s sovjetsko Rusijo. V Murmansku je prispel iz Amerike transportni parnik, naložen s premogom.

Promet. Položaj ruskega železniskega prometa se je jako zboljšal. To je najbolj razvidno iz sledečih števk, ki predstavljajo srednjo brzino zapadnih ruskih železnic:

Srednja brzina vlakov je bila kakor sledi:	
V februarju	10,5 verst
V marcu	11 verst
V aprilu	13,3 verst
V maju	14,16 verst
V juniju	15,02 verst
V avgustu	19,06 verst

V času sedmih mesecev je poskočila srednja brzina skoraj za 100 odstotkov.

Ruski dijaki in sovjetska oblast. Moskova "Pravda" piše: Tudi tekočimenovani intelektualni začelnja pojmovati da je edina sovjetska oblast v stanu, da reši dravo iz kaosa. To dokazuje od komunističnih dijaških organizacij konec septembra sklicano zborovanje, katerega se je udeležilo več kakor 6000 oseb. — Razen sodr. Pokrovskoga, ki je predeval o temi: Visoka šola in dijaštvo, je sodr. Buharin govoril v dvurnem referatu o vlogi ruskega komunizma.

SE POSILJATE VEČ NAROČIL. Za ameriški drušinski kolektor letnik 1921, ker je rasprodan. Upravništvo Proletarca.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

ODBOR.

RAD BI IZVEDEL, kje se nahaja Anton Aničič, ma iz vasi Zagorec, fara Slovenija. Pred kratkim je nekje v državi Ohio, Cenje jake nujno prosim ako ka za njegov naslov, da mi to ni, če bo pa sam čital ta naj se mi nemudoma prijavi ročati imam zelo važne njegov stric. Frank Aničič W. 22nd Place, Chicago, Ill.

JAVNA ZAHVALA!

Dolžnost me veže, da se z lim Viktor Zupančiču, ki mi redil vse potrebne listine za vo moje svakinje Luciji je stare domovine, da je la tovala brez vsakega zadrž Trsta do Clinton, Ind. in si 19 dni. Priporočam, da se v jaki v ti okolici, kadar kaj buje obrnejo do njega za varake poše. On vam pre vse potrebne listine kakor vzorne listke za v stari kraj starega kraja in je vselej pravičen pomagati rojake vseh ozirih za malo odškod Andrej Krapeš, box 454, Cl Ind.

(Adv. Dec. 30)

POZOR SLOVENKE!

He se dve dekleti bediš venke ali Hrvatice, one, ki mejo angleški jezik imajo, nost. Lahko delo in dobra pla prijaznem mestu. Ponudbe n pošlje na naslov:

Tony Lovrie

"American House"

Iroh Mountain,

ali na John Fende, P. O. Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Mich.

Josip Kostanjevič

NA SOLNČNIH TLEH.

POVEST.

(Konec.)

Ves je bil v ognju in Fabro je uvidel, da ga je pičil na najbolj življenjskem mestu. Delal se je, kakor ne bi bil opazil žalitve z Rosaijevo in ga je potisnil na stol, zakaj njegova radovednost se je bila podvojila.

"Torej, kaj je?" je vprašal in mu vrge še nekaj drobiža.

"Pospravite skrbno svoje reči vi in vsi drugi, ki ste pri našem skrivnem društvu, vi, ki si želite izpremembe, ki hrepente, da se Italija znokroži s Trstom in še dalje. Dovolj je smeti po vaših predalcih in ako jim pride pod prste samo ena, tedaj ste izgubljeni."

Fabro je prebledel. Stisnil je pesti in siknil kletev izmed zob.

"Torej tudi kaj takšnega so zmogline te bestije," je zarjul. "Gorje mu, lopovu, gorje!"